

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PRESEDNIK

Hag, 9. novembar 2016.

Obraćanje Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija
sudija Carmel Agius
predsednik Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju
9. novembar 2016.

Gospodine predsedniče,

Hvala vam što ste mi omogućili da vam se obratim i dopustite mi da počnem svoje izlaganje upućujući Vam najiskrenije čestitke na imenovanju za predsedavajućeg ove časne Skupštine. Ekselencijo, želim Vam uspešno obavljanje ove funkcije.

Ekselencije, dame i gospodo,

Ovo je prvi put da se pojavljujem pred Generalnom skupštinom Ujedinjenih nacija u svojstvu predsednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju ("MKSJ" ili "Međunarodni sud"). Velika mi je čast što mogu da se obratim uvaženim članicama ove Skupštine i zadovoljstvo mi je da Vam predstavim Dvadeset treći godišnji izveštaj MKSJ.

Pre skoro tačno godinu dana preuzeo sam svoju novu dužnost kao predsednik MKSJ. Međutim, kao što većina vas zna, ja sam sudija Međunarodnog suda od 2001. godine, a prethodno sam obavljao dužnost potpredsednika tokom četiri godine, pre nego što sam izabran za predsednika. Novo rukovodstvo Međunarodnog suda takođe uključuje novog potpredsednika, mog uvaženog kolegu iz Kine, sudiju Liu Daquna. Danas takođe želim da zahvalim svom prethodniku, sudiji Theodoru Meronu, s kojim nastavljam blisku saradnju, ne samo u njegovom svojstvu sudije Žalbenog veća, već takođe i kao sa predsednikom Mehanizma za međunarodne krivične sudove ("Mehanizam"). Ovo je od posebne važnosti zbog toga što izveštaj koji se nalazi pred vama ne sadrži samo pojedinosti o napretku ostvarenom tokom proteklih godinu dana ka okončanju mandata Međunarodnog suda, već takođe i o prenošenju funkcija na Mehanizam .

Ekselencije,

Istinski sam počastvovan što sam preuzeo ovu dužnost u vreme kada Međunarodni sud funkcioniše u punom kapacitetu, kao snažna institucija koja je dobro pripremljena za poslednji period svog postojanja. Uspeli smo da dostignemo ovo stanje zahvaljujući vođstvu mojih prethodnika i neumornom radu mojih kolega sudija i izvanrednog osoblja kojim ova institucija na svoju sreću raspolaže. Međunarodni sud je sada okončao postupke protiv 154 optužena lica od ukupno 161 protiv kojih je podigao optužnice za teške povrede međunarodnog humanitarnog prava, i više nema optuženih za takve povrede koji su i dalje u bekstvu. Međutim, u jednom predmetu zbog nepoštovanja suda, koji je još uvek u postupku, nalozi za hapšenje tri optužena lica još uvek nisu izvršeni.

Dok se priprema za zatvaranja 2017. godine, Međunarodni sud je nastavio da marljivo ulaže napore kako bi ekspeditivno završio svoj preostali pravosudni rad, pri tom poštujući zakonitost postupka i pravo optuženog na pravično suđenje, što mora ostati

www.icty.org

Pratite MKSJ na [Facebooku](#), [Twitteru](#) i [YouTubeu](#)

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands
Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356

vrhunski prioritet. Rad koji je ostvaren tokom perioda na koji se izveštaj odnosi, a koji se završava 1. avgustom 2016, uključivao je okončanje postupaka u više predmeta nego u prethodnom izveštajnom periodu, izricanjem presuda u dva prvostepena postupka, kao i u dva žalbena postupka. Osim toga, sudije Žalbenog veća izrekle su presudu u poslednjem i najvećem ikada vođenom žalbenom postupku Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu. Još jedan prvostepeni postupak je obustavljen u julu ove godine nakon što je optuženi preminuo.

Ekselencije,

Danas želim da pred vas iznesem pet glavnih izazova s kojima će se MKSJ suočavati u sledećih dvanaest meseci:

Prvi izazov je da se obezbedi da dinamika u preostalim predmetima ostane takva da omogući blagovremeno i odgovorno zatvaranje suda, kao i neometan prelazak funkcija na Mehanizam.

Pod mojim vođstvom, Međunarodni sud je odlučan da završi svoj preostali pravosudni rad što je brže i efikasnije moguće. Sudije i pravno osoblje sada su skoncentrisani na poslednji preostali prvostepeni postupak, u predmetu protiv Ratka Mladića, poslednju preostalu žalbu, u predmetu *Prlić i drugi*, i na preostali postupak zbog nepoštovanja suda, u predmetu *Jojić i drugi*. Iako sam broj predmeta možda ne ukazuje na to da je potrebno uložiti mnogo truda, uveravam vas da je tekući postupak u predmetu *Mladić* jedan od najkompleksnijih prvostepenih postupaka, kao i da je postupak u predmetu *Prlić i drugi* najveća žalba u istoriji međunarodnog krivičnog pravosuđa. Istovremeno, kako Međunarodni sud bude završavao svoj pravosudni rad, nastavlja se prenos određenih ključnih funkcija na Mehanizam.

U svetlu predviđenih rokova za okončanje postupaka u predmetima *Mladić* i *Prlić i drugi*, što se očekuje krajem novembra 2017. godine, nedavno je Savetu bezbednosti dostavljen zahtev za poslednje produženje mandata sudija. Nadam se da će države članice podržati ovaj zahtev, jer je produženje mandata sudija zaista od presudne važnosti kako bi Međunarodni sud bio u stanju da završi svoj preostali rad na vreme i obezbedi neometano zatvaranje.

Drugi izazov je preduzimanje svih potrebnih mera kako bi se obezbedilo zadržavanje svih zaposlenih na Međunarodnom sudu i sprečio ubrzan odlazak zaposlenih.

Kako se približavamo kraju mandata Međunarodnog suda i nastavljamo da vredno radimo kako bismo bez odlaganja okončali poslednje predmete, sva tela Međunarodnog suda blisko sarađuju kako bi odgovorila na eskalaciju izazova nastalih odlaskom osoblja i padom morala zaposlenih. U tom pogledu, Međunarodni sud sarađuje sa Službom za rukovođenje ljudskim resursima Ujedinjenih nacija kako bi se istražile moguće dodatne mere kako bismo odgovorili na ovu kritičnu situaciju. Smatram svojom dužnošću da iskoristim ovu priliku kako bih naglasio da su zaposleni Međunarodnog suda veoma posvećene, talentovane i profesionalne osobe, i da zahvaljujući njihovim izuzetnim naporima i doprinosu ostvarujemo dobar napredak u preostalim predmetima. Međutim, ostaje činjenica da, kako se Međunarodni sud približava svom konačnom zatvaranju, zaposleni na svim nivoima nastavljaju da napuštaju Međunarodni sud tražeći sigurnije uposlenje u drugim organizacijama. Iako je to razočaravajuće, istovremeno je i razumljivo, i oni, naravno, imaju slobodu da to rade.

Međunarodnom sudu je hitno potrebna pomoć država članica kako bi odgovorio na akutne izazove u vezi sa zaposlenima i pozivam vas da ozbiljno razmotrite i odobrite mere koje bi sprečile ubrzanje odlaska zaposlenih. Izuzetne okolnosti zahtevaju izuzetne mere. Osim toga, Međunarodni sud se nada da će države članice nastaviti da pružaju druge

vidove pomoći u osoblju, kako bi pomogle naš rad, kao što je to Narodna Republika Kina velikodušno učinila tokom 2016. godine. Nedavno sam imao priliku da ugostim kineske diplomate, zaposlene na posudbi i zaposlene u Sudskim većima, kako bih izrazio zahvalnost na ovoj podršci i koristim ovu priliku da javno pohvalim napore kineske vlade u ovom pogledu. Pa ipak, potrebno je sveobuhvatnije rešenje, koje bi uključivalo iznalaženje načina da se do kraja rada suda zadrži iskusno osoblje koje poznaje predmete i metodologiju rada na Međunarodnom sudu.

Treći izazov je odbrana integriteta Međunarodnog suda, što uključuje sprovođenje nulte tolerancije na pokušaje da se utiče na svedoke.

Uloga svedoka je od suštinske važnosti u svakom sistemu međunarodnog krivičnog pravosuđa. Tokom protekle 23 godine, MKSJ je saslušao svedočenja 4.670 svedoka, što je mnogo više od bilo kojeg suda za ratne zločine u modernoj istoriji. Mi na Međunarodnom sudu imamo specijalno organizovanu službu koja ima za cilj da svedocima pruži podršku i zaštitu. MKSJ je do sada uspeo da krivično goni i osudi nekoliko lica odgovornih za uticaj na svedoke, uključujući i putem zastrašivanja i podmićivanja. Ne mogu dovoljno naglasiti da bilo kakvo uticanje na ostvarivanje pravde ne samo da podriva integritet samog postupka, već ima i obeshrabrujući efekat na postojeće i potencijalne svedoke. Međunarodni sudovi i pravosudne institucije stoga moraju nastaviti da odlučno odgovaraju na uticaj na svedoke i primenjuju strategiju nulte tolerancije. Suđenja zbog nepoštovanja suda imaju ključnu ulogu u tom pogledu i potpuna podrška ove institucije predstavlja imperativ.

Kao što su države članice već upoznate, u postupku zbog nepoštovanja suda u predmetu *Jojić i drugi*, optuženi Petar Jojić, Jovo Ostojić i Vjerica Radeta terete se po četiri tačke za nepoštovanje suda u vezi s navodima o zastrašivanju svedoka u predmetu *Šešelj*. Republika Srbija još uvek nije postupila po nalogima za njihovo hapšenje, koji su izdati pre 21 mesec. Međunarodni sud shvata da određene političke osetljivosti mogu nastati u određenim situacijama kao posledica saradnje s MKSJ. Međutim, to nikada ne može biti opravdanje za nesaradnju s Međunarodnim sudom, kada takva saradnja predstavlja obavezu u skladu sa samim Statutom Međunarodnog suda, i odražava želju Saveta bezbednosti da borba protiv nekažnjivosti ostane smisljena. Sledeći koraci koji će Međunarodni sud preduzeti u vezi sa nesaradnjom Srbije će biti saopšteni Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija u decembru.

Četvrti izazov se odnosi na promovisanje slike u javnosti MKSJ i učešće u diskusijama kako bi se konsolidovalo zajedničko nasleđe Međunarodnog suda i Ujedinjenih nacija.

Kako se Međunarodni sud priprema za zatvaranje u decembru 2017, važnije je nego ikad obezbediti da njegov rad i dostignuća budu dostupni i od uticaja za aktere u regionu bivše Jugoslavije i šire. Da bi se preostalo ključno vreme iskoristilo na najbolji način, MKSJ je razvio inicijativu pod nazivom "Dijalozi o nasleđu MKSJ", koja će se sastojati od niza skupova, ove i sledeće godine, koji će imati za cilj da drugima omoguće da dostignuća Međunarodnog suda koriste kao osnovu za daljnji rad. Svaki od ovih skupova će nastojati da angažuje aktere u bivšoj Jugoslaviji i šire koji mogu koristiti iskustva MKSJ da nastave rad na pozivanju na odgovornost za međunarodne zločine.

Planirano je da ovi skupovi budu održani u Sarajevu, Hagu i Njujorku, a osmišljeni su kao dinamični interaktivni dijalozi. Računamo na vašu punu participaciju, jer ono što će Međunarodni sud ostaviti za sobom nakon decembra 2017. ne predstavlja samo njegovo nasleđe, već prvenstveno nasleđe Ujedinjenih nacija u borbi protiv nekažnjivosti. Iskustvo Međunarodnog suda predstavlja krčenje pionirskog, izazovnog i korisnog puta u oblasti međunarodnog humanitarnog prava i mislim da ne treba da vas podsećam da je svaki

uspeh Međunarodnog suda u još većoj meri i uspeh Ujedinjenih nacija u celini, kao i međunarodnog pravosuđa.

Peti i poslednji izazov jeste pružanje podrške nacionalnim pravosudnim sistemima i njihovo osposobljavanje da presuđuju za međunarodne zločine, uključujući i kroz unapređenje regionalne saradnje.

U skladu sa Strategijom okončanja rada Međunarodnog suda koju je usvojio Savet bezbednosti, MKSJ je usredsredio svoj rad na krivično gonjenje rukovodilaca na najvišim položajima, dok je više predmeta koji se odnose na optužene srednjeg i nižeg ranga prosledio nacionalnim sudovima u državama nastalim na području bivše Jugoslavije. Ovi prosleđeni predmeti su pomogli da se ojača kapacitet nacionalnih sudova da se nose s predmetima u vezi s osnovnim međunarodnim zločinima, obezbede pravična suđenja u skladu s međunarodnim standardima i učvrsti vladavina prava.

Kako se kraj mandata Međunarodnog suda bliži, pozivanje na odgovornost za takve zločine zavisi od nacionalnih tužilaštava i pravosudnih sistema. Međunarodni sud je, u okviru postojećih resursa, posvećen pomaganju nacionalnim vlastima u bivšoj Jugoslaviji kako bi se efikasno i ekspeditivno nosili s velikim brojem preostalih predmeta u vezi s ratnim zločinima. Međunarodni sud takođe snažno podržava napore na unapređenju saradnje između država nastalih na prostoru bivše Jugoslavije, jer je regionalna saradnja ključni korak u borbi protiv nekažnjivosti, obezbeđivanju ostvarivanja pravde za sve žrtve i ponovnu izgradnju poverenja u regionu.

Ekselencije,

Želeo bih da završim svoje obraćanje u ime celog Međunarodnog suda time da izrazim našu duboku zahvalnost vašim vladama na kontinuiranoj podršci našem radu. Takođe bih želeo da zahvalim na ogromnoj pomoći koju nam pruža Služba za pravne poslove Ujedinjenih nacija, koja odražava nepokolebljivu posvećenost Pravnog savetnika Ujedinjenih nacija međunarodnom krivičnom pravosuđu, kao i stalnom predstavniku Urugvaja, koji zajedno sa svojim timom uspešno predsedava neformalnom Radnom grupom Saveta bezbednosti za međunarodne krivične sudove.

Osim toga, koristim ovu priliku da odam počast odlazećem generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, njegovoj ekselenciji g. Ban Ki-moonu na posvećenim naporima na učvršćivanju ere pozivanja na odgovornost, kao i da čestitam njegovoj ekselenciji, g. Antóniu Guterresu, na imenovanju za narednog generalnog sekretara.

Sa samo jednim prvostepenim, jednim žalbenim i jednim postupkom zbog nepoštovanja suda, mandat Međunarodnog suda je skoro okončan, ali nije završen, jer se susrećemo s ozbiljnim izazovima u godini koja predstoji. Uveren sam da će, uz kontinuirane napore i podršku međunarodne zajednice, ovaj hrabri eksperiment u međunarodnom pravosuđu uspešno i blagovremeno biti okončan, i da će u godinama koje slede nastaviti da služi kao podsetnik na to šta je moguće u borbi protiv nekažnjivosti.

Puno vam hvala.